

NAPUTAK

**o radu biračkog odbora na biračkom mjestu na kojem se provodi
Pilot projekt 1 – Autentifikacija birača i transmisija rezultata**

Sarajevo, kolovoz 2024. godine

Na temelju članka 2.9 stavak (1) točke 2. i 8. Izbornog zakona Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj: 23/01, 7/02, 9/02, 20/02, 25/02, 4/04, 20/04, 25/05, 52/05, 65/05, 77/05, 11/06, 24/06, 32/07, 33/08, 37/08, 32/10, 18/13, 7/14, 31/16, 41/20, 38/22, 51/22, 67/22 i 24/24) a sukladno s člankom 10 stavak (3) i člankom 15. stavak (5) Naputka o provedbi pilot projekata na Lokalnim izborima 2024. godine uz uporabu izbornih tehnologija ("Službeni glasnik BiH", broj: 31/24), Središnje izborno povjerenstvo Bosne i Hercegovine je na 59. sjednici, održanoj 29.08.2024. godine, donijelo

NAPUTAK
o radu biračkog odbora na biračkom mjestu na kojem se provodi
Pilot projekt 1 – Autentifikacija birača i transmisija rezultata

Članak 1.
(Primjena)

Naputak o radu biračkog odbora na biračkom mjestu gdje se provodi Pilot projekt – Autentifikacija birača i transmisija rezultata (u daljnjem tekstu: Naputak) utvrđuje se:

- a) način provedbe pilot projekta
- b) vrijeme i način predaje tehničke opreme za provedbu pilot projekta izbornom povjerenstvu
- c) način osiguranja opreme i način zaštite podataka birača i izbornih rezultata
- d) vrijeme i način testiranja aplikacija za autentifikaciju birača i transmisiju izbornih rezultata
- e) postupak instaliranja tehničke opreme na biračkom mjestu
- f) postupak biračkog odbora kada operater ne može da nastavi svoj rad na biračkom mjestu
- g) postupak autentifikacije birača
- h) postupak operatera kada birač ne može da potvrdi identitet putem autentifikacije
- i) postupak biračkog odbora kod nemogućnosti autentifikacije birača i transmisije izbornih rezultata
- j) način pristupa, ovlaštenja i dodjela korisničkih prava za rad na aplikaciji transmisija izbornih rezultata
- k) unos podataka na izborni dan
- l) unos izbornih rezultata za načelnika općine
- m) unos izbornih rezultata za općinsko vijeće/skupštinu općine
- n) objava izbornih rezultata
- o) povrat tehničke opreme izbornom povjerenstvu
- p) povrat tehničke opreme Središnjem izbornom povjerenstvu Bosne i Hercegovine.

Članak 2.
(Pojmovi)

Pojedini izrazi korišteni u ovom Pravilniku znače:

- 1. „Glavni operater“**, je osoba koja u osnovnoj izbornoj jedinici pruža stručnu tehničku pomoć operateru u postupku rješavanja svih problema koji nastanu u procesu provođenja Pilot projekta;
- 2. „Operater“**, je osoba koja koristi tehničku opremu u procesu Autentifikacije birača i transmisije izbornih rezultata;

3. „**Sigurni tunel**“, je komunikacijski sustav, uspostavljen putem telekom operatera u BiH, koji omogućava razmjenu podataka s prijenosnog računala na biračkom mjestu i servera u Središnjem izbornom povjerenstvu BiH i Agenciji za identifikacione/identifikacijske dokumente/isprave evidenciju i razmjenu podataka Bosne i Hercegovine (IDDEEA) uz punu zaštitu podataka;

4. „**Supervizor**“, je osoba imenovana od strane izbornog povjerenstva koja u aplikaciji za „Unos izbornih rezultata JIIS BiH“ prati unos izbornih rezultata i mijenja izborne rezultate u slučaju pogrešnog unosa.

Članak 3. **(Provedba Pilot projekta)**

(1) Tehnička oprema omogućava uspostavu komunikacije aplikacije za autentifikaciju birača i aplikacije za transmisiju izbornih rezultata sa serverom Središnjeg izbornog povjerenstva BiH i serverom Agencije za identifikacione/identifikacijske dokumente/isprave evidenciju i razmjenu podataka Bosne i Hercegovine (IDDEEA).

(2) Komunikacija iz stavka (1) ovog članka se uspostavlja „Sigurnim tunelom“ telekom operatera u Bosni i Hercegovini kako bi svi podatci koji budu u postupku rada bili zaštićeni.

Članak 4. **(Predaja tehničke opreme izbornom povjerenstvu)**

(1) Središnje izorno povjerenstvo Bosne i Hercegovine, najkasnije 10 (deset) dana prije dana održavanja izbora, predaje izbornom povjerenstvu u njegovom sjedištu tehničku opremu za pilot projekta.

(2) Izorno povjerenstvo je obavezno da prilikom prijema izbornog materijala osigura jednog operatera koji će provjeriti ispravnost opreme, na način da će prvo provjeriti da li je sva oprema kompletna, te provjeriti svako prijenosno računalo tako što će ga pokrenuti da radi. Ako računalo ne može da se pokrene da radi, izorno povjerenstvo će odmah obavijestiti Središnje izorno povjerenstvo Bosne i Hercegovine o tome.

(3) Središnje izorno povjerenstvo Bosne i Hercegovine je obvezno da, u roku od 2 (dva) dana, zamijeni prijenosno računalo koje se ne može pokrenuti da radi s novim prijenosnim računalom.

Članak 5. **(Osiguranje opreme i zaštita podataka birača i izbornih rezultata)**

(1) Izorno povjerenstvo je obvezno tehničku opremu, nakon preuzimanja od Središnjeg izbornog povjerenstva BiH, skladištiti u zaključanom prostoru čiji ključ je sve vrijeme kod predsjednika izbornog povjerenstva.

(2) Tehnička oprema iz stavka (1) ovog članka će, uz nadzor izbornog povjerenstva, biti korištena prilikom testiranja aplikacija za autentifikaciju birača i transfer izbornih rezultata.

(3) Operater, iz članka (10) Naputka o provedbi pilot projekata na Lokalnim izborima 2024. godine uz uporabu izbornih tehnologija, je jedina ovlaštena osoba koja ima prava za rad na aplikacijama za autentifikaciju birača i transmisiju izbornih rezultata.

(4) Središnje izorno povjerenstvo Bosne i Hercegovine će u svim osnovnim izbornim jedinicama gdje se provodi pilot projekt imenovati jednog ili dva operatera više u odnosu na broj biračkih mjesta na kojima se provode izbori, koji će biti u pričuvi u slučaju da neki od operatera mora da napusti biračko mjesto.

(5) Na prijenosno računalo nije dozvoljeno uključiti niti jedan drugi medij osim USB sticka telekom operatera za uspostavu sigurnosnog tunela za prijenos podataka. Isto tako s prijenosnog računala nije dozvoljen pristup internetu. Predsjednik biračkog odbora je obavezan da za sve vrijeme rada tehničke opreme na biračkom mjestu vrši nadzor nad tehničkom opremom kako se ne bi ista koristila u druge svrhe osim propisanih.

Članak 6.

(Vrijeme i način testiranja aplikacija za autentifikaciju birača i transmisiju izbornih rezultata)

(1) Operateri iz članka 5 stavak (3) ovog Naputka, su obavezni da najkasnije 5 (pet) dana prije dana održavanja izbora, prema planu koji će izraditi izorno povjerenstvo, instaliraju opremu i izvrše testiranje aplikacija za autentifikaciju birača i transmisiju rezultata. Plan testiranja aplikacija za autentifikaciju birača i transmisiju rezultata izorno povjerenstvo dostavlja Središnjem izbornom povjerenstvu BiH.

(2) Središnje izorno povjerenstvo BiH će osigurati da u vrijeme iz stavka (1) ovog članka serveri Središnjeg izbornog povjerenstva BiH i Agencije za identifikacione / identifikacijske dokumente / isprave, evidenciju i razmjenu podataka Bosne i Hercegovine (IDDEEA), budu u funkciji kako bi se moglo izvršiti testiranje aplikacija, kao i osoblje koje će pružiti podršku u slučaju problema kod instaliranja tehničke opreme kao i logiranja na aplikacije.

(3) Operateri će, uz prisustvo izbornog povjerenstva svaki za svoje prijenosno računalo, instalirati opremu, pokrenuti USB stick za uspostavu „Sigurnosnog tunela“ i testirati aplikacije za autentifikaciju birača i transmisiju izbornih rezultata.

(4) Za potrebe testiranja aplikacije za autentifikaciju birača izorno povjerenstvo je dužno osigurati dvije ili tri osobe čije je ime upisano na izvadak iz Središnjeg biračkog popisa za to biračko mjesto.

(5) Nakon završenog testiranja izorno povjerenstvo će dostaviti Središnjem izbornom povjerenstvu BiH izvješće o izvršenom testiranju.

Članak 7.

(Postupak instaliranja tehničke opreme na biračkom mjestu)

(1) Operater je obavezan da dođe na svoje biračko mjesto dan prije održavanja izbora kada izorno povjerenstvo predaje izborni materijal biračkom odboru. Predsjednik biračkog odbora će, odmah nakon što preuzme tehničku opremu od izbornog povjerenstva, istu dati na uporabu operateru.

(2) Operater će tehničku opremu staviti u funkciju, ulogirati se na aplikacije kako bi provjerio da li su dostupne, nakon čega će istu isključiti iz rada i ostaviti na biračkom mjestu, odmah do člana biračkog odbora koji radi na identifikaciji.

(3) Tehnička oprema će u tijeku noći prije dana održavanja izbora biti zaključana na biračkom mjestu zajedno s ostalim izbornim materijalom pod zaštitom policije kako je propisao članak 5.3 stavak (4) Izbornog zakona Bosne i Hercegovine.

(4) Operater je obavezan doći na biračko mjesto sat prije otvaranja biračkog mjesta kada će tehničku opremu staviti u funkciju, ulogirati se na aplikacije kako bi oprema bila spremna za rad odmah nakon otvaranja biračkog mjesta. Aplikacije za autentifikaciju birača i transmisiju izbornih rezultata ne smiju biti korištene prije nego se biračko mjesto otvori.

Članak 8.

(Postupak biračkog odbora kada operater ne može da nastavi svoj rad na biračkom mjestu)

(1) Ako operater nije u mogućnosti da nastavi svoj rad u tijeku glasovanja ili brojanja glasačkih listića, predsjednik biračkog odbora o tome obavještava izorno povjerenstvo. Operater je obavezan da pravovremeno obavijesti predsjednika biračkog odbora o činjenici da će napustiti biračko mjesto.

(2) Izorno povjerenstvo će, odmah po saznanju o odlasku operatera s biračkog mjesta, na biračko mjesto poslati operatera iz članka 5 stavak (4) ovog Naputka.

(3) Ako operater napusti biračko mjesto u tijeku glasovanja, a da predsjednik biračkog odbora nije na vrijeme obavijestio izorno povjerenstvo kako bi na biračko mjesto došao novi operater, predsjednik biračkog odbora će prekinuti glasovanje do dolaska novog operatera.

Članak 9.

(Postupak autentifikacije birača)

(1) Član biračkog odbora koji radi na identifikaciji birača, nakon što pronade ime birača na izvatku iz Središnjeg biračkog popisa, identifikacijski dokument birača predaje operateru.

(2) Operater po preuzimanju identifikacijskog dokumenta, osobna iskaznica i vozačka dozvola, isti skenira na bar čitač kako bi utvrdio da li je ime birača upisano na izvatku iz Središnjeg biračkog popisa za to biračko mjesto. Ako je operater preuzeo putovnicu tada upisuje u aplikaciju jedinstveni matični broj birača kako bi utvrdio da se ime birača nalazi na izvatku iz Središnjeg biračkog popisa.

(3) Nakon što se birač potpisao na izvatku iz Središnjeg biračkog popisa, operater upućuje birača da stavi kažiprst desne ruke na čitač otiska prsta kako bi izvršio svoju autentifikaciju. Ako se autentifikacija ne može provesti s kažiprstom desne ruke, operater upućuje birača da na čitač otiska prsta stavlja redosljedom palac desne ruke, kažiprst lijeve ruke i palac lijeve ruke kako bi se autentifikacija birača izvršila.

(4) Nakon što je birač izvršio autentifikaciju operater vraća biraču identifikacijski dokument i upućuje birača da preuzme svoje glasačke listiće od člana biračkog odbora koji izdaje glasačke listiće.

Članak 10.
**(Postupak operatera kada birač ne može da potvrdi identitet
putem autentifikacije)**

- (1) Ako u tijeku glasovanja operater kod birača nije u stanju da utvrdi identitet na temelju otiska prsta o tome će obavijestiti predsjednika biračkog odbora.
- (2) Nakon što dobije obavijest da se za određenog birača ne može utvrditi identitet putem otiska prsta, predsjednik biračkog odbora zajedno s članom biračkog odbora ponovno utvrđuje identitet birača i popunjava Obrazac potvrda identiteta birača nakon neuspjele autentifikacije (PIBNA), koji potpisuju predsjednik biračkog odbora i član zadužen za identifikaciju.
- (3) Izorno povjerenstvo je obvezno da na biračka mjesta dostavi po 5 (pet) obrazaca iz stava (2) ovog članka.
- (4) Birački odbor sve zadužene obrasce iz stavka (2) ovog članka pakira u kuvertu s izvatkom iz Središnjeg biračkog popisa i PDL obrascima.

Članak 11.
(Postupak biračkog odbora kod nemogućnosti autentifikacije i transmisije rezultata)

- (1) Operater u slučaju da tehnička oprema ima kvar u tijeku glasovanja, koji on ne može da otkloni, ili da je veza sa serverima za autentifikaciju birača prekinuta, obavještava predsjednika biračkog odbora o nastaloj situaciji i poziva Glavnog operatera da mu pomogne u otklanjanju problema.
- (2) Predsjednik biračkog odbora prekida rad na biračkom mjestu dok se kvar ne otkloni ili dok se ponovno ne uspostavi veza sa serverima i postupak autentifikacije se neometano dalje nastavi. Predsjednik biračkog odbora o nastaloj situaciji obavještava izorno povjerenstvo, a ono obavještava Središnje izorno povjerenstvo BiH.
- (3) Biračko mjesto u slučaju iz stavka (2) ovog članka, može maksimalno biti zatvoreno 30 minuta. U slučaju da se kvar ne može otkloniti u navedenom roku, niti uspostaviti ponovno veza sa serverom za autentifikaciju birača, predsjednik biračkog odbora će otvoriti biračko mjesto za glasovanje birača bez provedbe postupka autentifikacije.
- (4) Središnje izorno povjerenstvo BiH će u slučaju nemogućnosti nastavka postupka autentifikacije na biračkom mjestu, to biračko mjesto isključiti iz Pilot projekta.

Članak 12.
(Dodjela korisničkih prava)

- (1) Administrator aplikacije za unos izbornih rezultata, izbornog povjerenstva osnovne izborne jedinice, je obvezan, pored redovne dodjele prava referentima za unos izbornih rezultata, supervizoru i kontrolorima izbornih rezultata, da dodijeli prava, unosa izbornih rezultata na biračkom mjestu i operateru koji će unositi izborne rezultate na biračkom mjestu.

(2) Administrator iz stavka (1) ovog članka će, na osnovu informacije koju dobije od izbornog povjerenstva, do dana izbora oduzeti dodijeljena prava operateru iz stavka (1) ovog članka, ako ovaj odustane od rada u biračkom odboru i dodijeliti prava novom operateru.

Članak 13. **(Unos podataka na izborni dan)**

(1) Operater će odmah nakon što se otvori biračko mjesto, u 07.00 sati, unijeti podatak u aplikaciju da je biračko mjesto otvoreno.

(2) Ako biračko mjesto nije otvoreno u 07.00 sati, operater u aplikaciju unosi podatak o razlozima kašnjenja u otvaranju biračkog mjesta i nakon što se otvori biračko mjesto unosi podatak da je biračko mjesto otvoreno s vremenom otvaranja biračkog mjesta.

(3) Operater na izborni dan unosi podatke o odazivu, koje mu dostavlja član biračkog odbora zadužen za identifikaciju u vrijeme koje odredi Središnje izborni povjerenstvo BiH, a koje će biti uvršteno u aplikaciji, te nakon zatvaranja biračkog mjesta podatak da je biračko mjesto zatvoreno.

(4) Ako operater, iz tehničkih razloga, nije u mogućnosti da unese podatke iz stavka (1) i (3) ovog članka, podatke će unijeti osoblje za unos u izbornom povjerenstvu. Predsjednik biračkog odbora je obvezan sve podatke pravovremeno dostaviti izbornom povjerenstvu kako bi isti bili uneseni u aplikaciju.

Članak 14. **(Unos izbornih rezultata za gradonačelnika grada/načelnika općine)**

(1) Operater će, odmah nakon što birački odbor utvrdi broj potpisa na izvratku iz Središnjeg biračkog popisa, broj oštećenih i neiskorištenih glasačkih listića, te nakon što popuni Obrazac brojnog stanja unijeti u aplikaciju podatke za razinu gradonačelnika grada/načelnika općine, kao i za razinu gradskog vijeća/skupštine grada/općinskog vijeća/skupštine općine s Obrascu brojnog stanja.

(2) Operater će nakon što birački odbor prebroji glasačke listiće i predsjednik biračkog odbora završi popunjavanje Obrascu ZR – većinski glas u aplikaciju unijeti izborne rezultate za načelnika općine.

(3) Operater će u slučaju da aplikacija sugerira grešku kod unosa statističkih podataka kao i glasova za kandidate upozoriti predsjednika biračkog odbora da aplikacija sugerira činjenicu da izborni rezultati nisu sukladni svim matematičkim zakonitostima.

(4) Ako predsjednik biračkog odbora poduzme radnje kojima bi otklonio nepravilnosti u izbornim rezultatima, operater će unijeti korigirane rezultate koje je predsjednik korigirao na Obrascu ZR – većinski glas.

(5) Ako predsjednik biračkog odbora ne poduzme radnje kojima bi otklonio nepravilnosti u izbornim rezultatima, operater će unijeti podatke kako su evidentirani na Obrascu ZR – većinski glas.

(6) Izborni rezultati se putem „sigurnog tunela“ transferiraju na server Središnjeg izbornog povjerenstva BiH.

(7) Nepravilnosti iz stavka (5) ovog članka, će rješavati kontrolor izbornih rezultata izbornog povjerenstva, nakon što dobije obrazac ZR – većinski glas s biračkog mjesta.

Članak 15.

(Unos izbornih rezultata za gradsko vijeće/skupštinu grada/općinsko vijeće/skupštinu općine)

(1) Operater će nakon brojanja glasačkih listića i popunjavanja Obrasca ZR – proporcionalna zastupljenost u aplikaciju unijeti izborne rezultate za općinsko vijeće/skupštinu općine.

(2) Operater će u slučaju da aplikacija sugerira grešku kod unosa statističkih podataka kao i glasova za političke subjekte i glasova za kandidate političkih subjekata upozoriti predsjednika biračkog odbora da aplikacija sugerira činjenicu da izborni rezultati nisu sukladni svim matematičkim zakonitostima.

(3) Ako predsjednik biračkog odbora poduzme radnje kojima bi otklonio nepravilnosti u izbornim rezultatima, operater će unijeti korigirane rezultate koje je predsjednik korigirao na Obrascu ZR – proporcionalna zastupljenost.

(4) Ako predsjednik biračkog odbora ne poduzme radnje kojima bi otklonio nepravilnosti u izbornim rezultatima, operater će unijeti podatke kako su evidentirani na Obrascu ZR – proporcionalna zastupljenost.

(5) Izborni rezultati se putem „sigurnog tunela“ transferiraju na server Središnjeg izbornog povjerenstva BiH.

(6) Nepravilnosti iz stavka (4) ovog članka će rješavati kontrolor izbornih rezultata izbornog povjerenstva, nakon što dobije obrazac ZR – proporcionalna zastupljenost s biračkog mjesta.

Članak 16.

(Objava izbornih rezultata)

(1) Središnje izorno povjerenstvo BiH će objaviti zasebno rezultate iz Pilot projekta transmisija izbornih rezultata i oni će poslužiti u svrhu kontrolnih rezultata s biračkih mjesta.

(2) Izborni rezultati će biti objavljeni po proceduri propisanoj u Dijelu šest – izborni rezultati Pravilnika o provedbi izbora u Bosni i Hercegovini

Članak 17.

(Povrat tehničke opreme izbornom povjerenstvu)

(1) Operater će, nakon što izvrši unos propisan u članku 15 ovog Naputka, isključiti tehničku opremu i spakirati je kako bi bila spremna za transport. Predsjednik biračkog odbora će obavijestiti predsjednika izbornog povjerenstva da je tehnička oprema spremna za transport.

(2) Predsjednik izbornog povjerenstva će posebnim vozilom preuzeti od predsjednika biračkog odbora tehničku opremu, što će evidentirati svojim potpisima predsjednik biračkog odbora i osoba koja preuzima tehničku opremu. Za potrebe preuzimanja tehničke opreme predsjednik

izbornog povjerenstva može ovlastiti posebnu osobu. Jedna osoba može preuzeti tehničku opremu s više biračkih mjesta.

Članak 18.
(Povrat tehničke opreme Središnjem izbornom povjerenstvu BiH)

- (1) Središnje izborno povjerenstvo BiH će donijeti plan preuzimanja tehničke opreme od izbornih povjerenstava, na temelju kojeg će biti preuzeta tehnička oprema.
- (2) Tehnička oprema će biti preuzeta u sjedištu izbornog povjerenstva o čemu će biti sastavljen zapisnik o preuzimanju tehničke opreme.

Članak 19.
(Ostale radnje na biračkom mjestu)

Birački odbor sve druge radnje, koje nisu propisane ovim Naputkom, provodi sukladno Pravilniku o provedbi izbora u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", broj: 31/24 i 43/24).

Članak 20.
(Stupanje na snagu i objava u službenim glasilima)

Ovaj Naputak stupa na snagu danom objave u „Službenom glasniku BiH“, a bit će objavljen u „Službenim novinama FBiH“, „Službenom glasniku RS, u „Službenom glasniku Brčko distrikta BiH“ i na internet-stranici Središnjeg izbornog povjerenstva BiH www.izbori.ba.

Broj:05-1-02-2-1873-1/24
Sarajevo, 29.08.2024. godine

Predsjednica
dr. Koral Hadžiabdić

